

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 11C/22/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219201132
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Murgaš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6219201132.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Ľubošom Murgašom v spore Ž. P. F., Z.. XX. XX. XXXX, B. O. X. XX, právne zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Denisou Veselou, advokátkou so sídlom Veľký Krtíš, Mierová 1, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, právne zastúpeného splnomocneným zástupcom spoločnosťou Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, o náhradu škody, takto

rozhodol:

- I. Konanie v časti o zaplatenie 825,09 Eur **z a s t a v u j e**.
- II. Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi sumu 722,43 Eur, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Vo zvyšku žalobu **z a m i e t a**.
- IV. Žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 52 %, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady trov.
- V. Znalcovi Ing. Ivanovi Barbierikovi **p r i z n á v a** nárok na znalečné voči žalobcovi v rozsahu 76 % a voči žalovanému v rozsahu 24 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 03. 06. 2019 sa žalobca domáhal, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3.000,- Eur v určenej lehote a náhradu trov konania.
2. Žalobu zdôvodnil tým, že žalovaný v roku 2016 vykonal ťažbu dreva na EKN parc. č. XXXX/X, ktorá sa nachádza v k.ú. Q. X., pričom bolo vyťažených spolu 127 m³ dreva. Nevedel o spoluvlastníckom podiele svojej starej matky F. G.. Nesúhlasil však s ťažbou a ako domnelý dedič požiadal žalovaného o vydanie majetku spolu s ostatnými spoluvlastníkmi. Následne došlo k prejednaniu novoobjaveného majetku v dedičskom konaní po starej matke a titulom dedenia nadobudol pozemok parcely registra EKN parc. č. XXXX/X, orná pôda o výmere 3 ha a 4337 m², ktorá je vedená na LV č. XXXX pre k.ú. a obec Q. X., okres V. A. v rozsahu 1-iny (ďalej len „predmetný pozemok/predmetná parcela“). Po vykonanej ťažbe od žalovaného neobdržal žiadnu náhradu a nevedel aké množstvo dreva a v akej kvalite sa vyťažilo. Dňa 27.04.2018 žalovaného požiadal o prinavrátenie ušlého zisku a dňa 14. 05. 2018 so žalovaným uzavrel Dohodu o odovzdaní nehnuteľnosti. Žalovaný mu dňa 26.10.2018 doručil vyjadrenie ohľadom cenovej kalkulácie depozitu vo výške 512 EUR pre všetkých spoluvlastníkov, ktorú nepovažoval za primeranú. Dňa 20.05.2019 žalovaný oznámil, že nezistil nezrovnalosti pri výpočte a zohľadnil technologickú náročnosť ťažby, terénne podmienky, formu hospodárskeho lesa a kvalitatívne

triedy vyťaženého dreva. Z dôvodu nezákonnej ťažby dreva uplatnil nárok na náhradu škody. Poukázal, že podľa cenníka LESOV Slovenskej republiky, š.p., Banská Bystrica, odštepny závod Levice, prináleží mu za vyrúbané drevo vyššia náhrada, ktorá mu doposiaľ nebola ani sčasti uhradená. Vzhľadom na veľkosť spoluvlastníckeho podielu (1/4 v pomere k celku) mu prislúcha nárok na náhradu škody vo výške 3.000 EUR. Na predmetnú vec sa nevzťahuje zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o úprave vlastníckych vzťahov k pôde“). Nemohol preto vzniknúť vzťah nájmu zo zákona, čím došlo k nelegálnej ťažbe a žalovaný počas doby úžitku mu neuhradil nájomné ani úhradu za vyťažený lesný porast.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v písomnom podaní dňa 26.06.2019. Poukázal, že od roku 1991 žalovaný a jeho právni predchodcovia užívali predmetný pozemok na základe nájomného vzťahu v zmysle § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde. Žalobca do katastra nehnuteľností na LV bol zapísaný na základe dedičského rozhodnutia zo dňa 27.06.2017. Potvrdil, že v roku 2016 na predmetnom pozemku uskutočnil ťažbu a bolo vyťažených 127 m³ dreva. Žalobca dňa 19.09.2016 požiadal o vydanie majetku, čo bolo v čase, kedy nebol vedený ako vlastník predmetnej parcely. Po právoplatnom skončení dedičského konania so žalobcom bola uzatvorená Dohoda o odovzdaní nehnuteľnosti zo dňa 14.05.2018, ktorú žalobca bez výhrad podpísal. Ďalej uviedol, že predmetný pozemok užíval na základe inštitútu nájmu zo zákona podľa § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov do uzavretia dohody o jeho odovzdaní. Náhrada za vyťaženú drevnú hmotu bola vypočítaná vo výške 512 EUR, pričom na podiel žalobcu pripadla suma 128 EUR, ktorá zodpovedá rozdielu skutočných nákladov a výnosov ťažby. Žalobca nepreukázal predpoklady vzniku vzťahu zodpovednosti za škodu (porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť). V súvislosti s vykonanou ťažbou neporušil žiadnu právnu povinnosť, ktorá by vyplývala z právneho predpisu a žalobcovi nevznikla škoda.

4. Žalobca ďalej reagoval písomnou replikou zo dňa 16.07.2019. Uviedol, že žalovaný a jeho právni predchodcovia predmetnú parcelu užívali pred účinnosťou zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde (pred rokom 1991). Ustanovenie § 22 ods. 2 citovaného zákona na predmetnú vec sa nevzťahuje, nakoľko v čase účinnosti právnej úpravy bola neb. poručiťka F. G. (právna predchodkyňa žalobcu) nebohá a nemohol vzniknúť platný nájomný vzťah s takouto osobou. Zároveň neboli známi ani dedičia po poručiťke. Z Dohody o odovzdaní nehnuteľnosti nevyplýva, že žalobcovi bola vyplatená náhrada a nebola predložená ani kalkulácia cenového depozitu dreva. Podľa cenovej kalkulácie depozitu nevyplýva o aké stromy sa jednalo, v akej kvalite, akosti a hrúbkového stupňa. Nebolo ani preukázané, či náklady žalovaného korešponujú s realitou a cenníkom LESOV SR, š.p., OZ Levice. Okrem dôvodu nezákonnej ťažby žalobca poukázal, že mu prináleží vyššia náhrada ako uviedol žalovaný.

5. Žalovaný sa vyjadril k sporu písomne v duplike zo dňa 08.08.2019. Poukázal, že predmetnú parcelu užíval legálne na základe inštitútu nájmu zo zákona až do uzavretia Dohody o odovzdaní nehnuteľnosti zo dňa 14.05.2018. Ustanovenie § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde sa vzťahuje tiež na pozemky s nezisteným vlastníctvom alebo vlastníctvom, ktoré nie je evidované v katastri nehnuteľností. Ťažbou dreva na dotknutom pozemku si žalovaný plnil zákonnú povinnosť, nakoľko na pozemku hospodáril podľa platného Programu starostlivosti o les pre konkrétne lesný porast. Nemohlo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti ani vzniku škody. Vypočítaná výška náhrady za vyťažené drevo vychádza z cenovej kalkulácie pre depozit. Vyťažená bola drevná hmotu, ktorá bola zaradená v III. a V. kvalitatívnej triede, pričom výnos bol 6.325,30 Eur a vlastné náklady ťažby boli 5.809,89 Eur. Ďalej poukázal, že všetky námietky žalobcu boli riadne prešetrené a vyhodnotené ako neopodstatnené.

6. Súd prejednal predmetný spor na pojednávaní dňa 05.11.2019 a následne potom dňa 21.01.2020, 12.06.2020 a dňa 21. 12. 2021.

7. Právna zástupkyňa žalobcu dňa 05.11.2019 na pojednávaní poukázala, že medzi žalobcom a žalovaným nemohol vzniknúť nájomný vzťah zo zákona a došlo k nelegálnej ťažbe. Depozit, ktorý bol ponúknutý žalobcovi ako náhrada za drevnú hmotu bol nedostatočný, pretože vypočítaná suma nezodpovedala cenníkovým cenám. Dohoda o odovzdaní nehnuteľnosti nepreukazuje ukončenie nájomného vzťahu zo zákona v zmysle § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde. Podpísaním dohody žalobca neakceptoval nájomný vzťah zo zákona. Vyčíslenie náhrady na vyťaženú drevnú hmotu nebolo úplné, pretože údaje o nákladoch a výnosoch ťažby neboli bližšie špecifikované.

8. Právna zástupkyňa žalovaného dňa 05.11.2019 na pojednávaní uviedla, že žalovaný predmetnú parcelu užíval na základe nájomného vzťahu zo zákona v zmysle § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde. Žalobcom uvádzané skutočnosti nespôsobujú, že vzťah nájmu zo zákona by nevznikol. Žalobca podpísal Dohodu o odovzdaní nehnuteľnosti a sám vychádzal z toho, že vzťah existoval. Nešlo o nelegálnu ťažbu a žalovaný nemohol porušiť právnu povinnosť. Nárok na depozit za vyťažené drevo predstavuje odlišný nárok ako je nároku na náhradu škody.

9. Na pojednávaní dňa 21.01.2020 právna zástupkyňa žalobcu doplnila, že žalobca nárok voči žalovanému uplatnil titulom náhrady škody a prináleží mu prináleží väčšia náhrada ako deklaroval žalovaný bez ohľadu na skutočnosť, či vznikol alebo nevznikol nájomný vzťah. Suma výnosov za vyťažené drevo vo výške 6.325,30 EUR je neprimerane nízka, pretože boli vyťažené dreviny najvyššej kvality, ktoré boli odpredané za ceny nezodpovedajúce cenníku. Náklady ťažby neboli žalovaným konkretizované a nie je ani jasné, akým spôsobom drevo bolo odpredané. Žalobca uplatnil nárok na náhradu škody a od začiatku namietal výšku depozitu a predaj dreva za nízku cenu v rozpore s platným cenníkom Lesy SR, š. p.. Žalovaný porušil prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ, čím žalobcovi spôsobil škodu.

10. Právna zástupkyňa žalovaného dňa 21.01.2020 uviedla, že nárok na vyplatenie depozitu a nárok na náhradu škody sú odlišné nároky, ktoré žalobca zamieňa. Žalobca nezohľadnil náklady, ktoré vznikli pestovaním a starostlivosťou vyťaženej dreviny a následnou ťažbou. Ďalej vzniesla námietku premlčania s poukazom na § 106 ods. 1 OZ, pretože žalobca dňa 19.09.2016 uplatnil nárok k predmetnej parcele, kedy mal vedomosť o škode. Skutkovým základom žaloby bolo tvrdenie, že žalovaný porušil právnu povinnosť z dôvodu nelegálnej ťažby, pričom žalobca následne upravil svoje tvrdenia a uvádzal, že žalovaný nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou pri predaji dreva. Jedná sa týmto o odlišnú právnu kvalifikáciu a odlišné iné tvrdenia.

11. Žalobca na pojednávaní dňa 21.01.2020 pred súdom uviedol, že v roku 2016 požiadal žalovaného o pozastavenie ťažby na predmetnej parcele, ku ktorej mal nadobudnúť spoluvlastnícky podiel. V roku 2018 mu žalovaným bola oznámená výška náhrady za vyťažené drevo vo výške 524,- Eur v objeme 127 m³. Od žalovaného obdržal vyčíslenie a potvrdenie o ťažbe s údajmi o množstve vyťaženého dreva, výške náhrady, špecifikácii drevín, akosti. Podľa cenovej kalkulácie je zistiteľná cena 4 Eur za m³, ktorá zodpovedá hodnote palivového dreva a nebola určená v súlade s cenníkom Lesy SR, š. p..

12. Svedok P. X. na pojednávaní dňa 12. 06. 2020 uviedol, že žalobcovi bol priznaný nárok ako náhrada za vyťažené drevo vo výške 512,- Eur, pričom na podiel žalobcu pripadala z tejto sumy 1-ina. Celkom bolo vyťažených 127 m³ dreva v lokalite A. na pozemku parc. č. XXXX/X. Náklady ťažby LESY SR, š. p., odštepny závod Levica vyčísli vo výške 3.652,52 Eur. Výška výnosov závisela od druhu a sortimentu dreva. Ceny vo vzťahu k množstvám vyťaženého dreva boli uvedené ako priemerné a vychádzajú z priestorového hospodárenia lesa. Náklady ťažby boli vyššie z dôvodu použitej lanovkovej metódy. Ťažbu vykonali vzhľadom na existujúci nájomný vzťah v zmysle § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde, ktorý trval do roku 2018. Cenová kalkulácia bola oznámená žalobcovi formou vyjadrenia k žiadosti ku dňu 15.05.2018. Svedok uviedol, že výška nákladovej položky v časti výrobného režie bola 41,03 %, správna réžia 3,55 %, čo vychádza z interného usmernenia Smernice Lesy SR, š. p. č. P-MOPO001-04. Výška zisku predstavovala sumu 528,08 Eur, ktorá rovnako vyplýva z interného usmernenia. Podľa uvedeného pri výpláte depozitu bola výška zisku určená sumou 10 % a pre prípad nájomného vzťahu bola výška zisku od 5 % do 20 %.

13. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní dňa 12. 06. 2020 poukázala, že použitie lanovkovej metódy ťažby dreva nebolo nutné. Ceny odpredaného a vyťaženého dreva nezodpovedajú platnému cenníku a podľa cenovej kalkulácie nie je zrejmé akým spôsobom bolo drevo zaradené do akostných tried. Cena, ktorú uplatnil žalovaný nezodpovedá ani najnižšej triede podľa cenníka platného v r. 2016 a nekorešponduje s akosťou dreva 3, 4 a 5 stupni, čím žalovaný pri predaji dreva nepostupoval hospodárne v súlade s odbornou starostlivosťou.

14. Právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní dňa 12.06.2020 uviedla, že rozdiel z predaja výťažku dreva podľa cenníkových cien a kalkulácie žalovaného vzhľadom na objem vyťaženého dreva bol minimálny a približuje sa k žalobcom požadovanej čiastke.

15. Vzhľadom na uvedené sporné tvrdenia strán k správnosti cenovej kalkulácie depozitu za vyťažené drevo, ustanovil Okresný súd Veľký Krtíš uznesením č. k. 11C/22/2019-241 zo dňa 03.02.2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 11C/22/2019-248 zo dňa 19.04.2021 do konania znalca súdneho znalca Ing. Ivana Barbierika z odboru lesníctvo, odvetvie odhad hodnoty lesov. Súdny znalec vyhotovil znalecký posudok č. 36/2021 zo dňa 14.07.2021, ktorý bol doručený tunajšiemu súdu dňa 30.07.2021. Znalec v záveroch konštatoval všeobecnú hodnotu vyťažených lesných porastov na predmetnej parcele vo výške 3.031,27 EUR, ktorú stanovil v zmysle vyhlášky MSR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších ustanovení. Rôznymi meracími metódami ustálil, že predmetný pozemok je situovaný v strmom teréne západnej orientácie so sklonom 48 % až 54 % v celej dĺžke lesného pozemku dielca č. 205a0. Približovať vzdialenosť od ťažiska po miesto skládky dreva predstavovala 150 m a stredná odvozná vzdialenosť do miesta lesného, resp. expedičného skladu bola určená do 25 km. Vzhľadom na bezpečnosť ťažby a so zreteľom na sklon terénu 50 %, so stržami a vystupujúcou materskou horninou znalec ustálil ako vhodnú žalovaným použitú ťažobnú metódu - lanovkovou technológiou. Na výrobný cyklus znalec kalkuloval cenu nákladov 35,10 EUR/ m³. Cenu nákladov uvádzanú žalovaným za komplexnú výrobu sortimentov na odvoznom mieste vo výške 28,86 EUR/m³ považoval za ekonomicky opodstatnenú. Ďalej vypočítal ťažbový výnos vyťažených drevín na predmetnom pozemku vo výške 8.699,62 EUR. K správnosti cenovej kalkulácie pre depozit konštatoval ekonomickú opodstatnenosť nákladového výkonu v odôvodnenej výške. Na strane výnosov však poukázal, že jednotkové ceny použité pri kalkulácii boli veľmi nízke oproti cenníkovým cenám. Pri guľatinových sortimentoch surového listnatého dreva (I. až III. triedy akosti) hrúbkový stupeň dreveniny a trieda akosti majú výrazný vplyv na hodnotu dreveniny a následný predaj.

16. Dňa 21.12.2021 žalobca na pojednávaní akceptoval hodnotu ťažbového výnosu vo výške ustálenej znalcom v sume 8.699 EUR bez DPH s tým, že vzhľadom na veľkosť spoluvlastníckeho podielu by mal mu pripadnúť výnos vo výške 2.174,91 EUR. Žalobu zobral späť v časti o zaplatenie sumy 825,09 EUR a navrhol, aby súd žalovaného zaviazal na zaplatenie náhrady škody v sume 2.174,91 EUR. Zotrvál na názore, že nájomný vzťah zo zákona medzi stranami nevznikol a žalovaný vykonal nelegálnu ťažbu. Nesúhlasil ani s vyčíslením miery v sume 528,08 EUR, ktorý nemal byť zahrnutý do nákladov v rozsahu 10 %.

17. Žalovaný dňa 21.12.2021 uviedol, že naďalej neboli preukázané podmienky vzniku zodpovednosti za škodu. Nárok žalobcu bol premlčaný, pretože dedičské konanie bolo právoplatne skončené v roku 2017 a nárok nebol uplatnený žalobou v dvojročnej premlčacej dobe. Okrem toho pri výpočte výšky náhrady škody žalobca nezohľadnil náklady, ktoré žalovaný určil v sume nižšej ako ustálil znalec. Ak by škoda vznikla zodpovedala by vždy rozdielu výnosov a nákladov spojených s ťažbou dreva

18. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, svedka P. X., písomným znaleckým posudkom č. 36/2021 na č. l. 262 - 287 a listinami: Žiadosťou o vydanie majetku zo dňa 19.09.2016 na č. l. 7, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 4D/114/2017-31 zo dňa 27.06.2017 na č. l. 8 - 10, výpisom z katastra nehnuteľností z LV č. XXXX na č. l. 11, Žiadosť prinavrátene ušlého zisku v plnej výške zo dňa 27.04.2018 na č. l. 12, Dohoda odovzdaním nehnuteľností a ukončení nájomného vzťahu zo zákona v zmysle § 22 ods. 2 zák. č. 229/ 1991 Zb. v znení neskorších predpisov č.: DF 04 - 1/2018/725 zo dňa 14.05.2018 na č. l. 13 - 14, Žiadosť o prinavrátene ušlého zisku v plnej výške - vyjadrenie zo dňa 26.10.2008 na č. l. 15, Odvolanie na č. l. 16, Oznámenie výsledku prešetrenia sťažnosti zo dňa 20.05.2019 na č. l.17, Cenníka sortimentov surového dreva - Lesy SR, š. p. OZ Levice na č. l. 18-21, Porastová mapa E. Č. B. na č. l. 22, Evidencia ťažby dreva a holín, Evidencia obnovy lesa na č. l. 20 - 24, Zoznam vyťažených drevín na č. l. 25 - 26, Výpisom z Obchodného registra žalovaného na č. l. 39 - 43, Cenová kalkulácia pre depozit p. F. P. a spol. na č. l. 58 - 59, Zápisnica o prešetrení sťažnosti č. 13-sť/2019-10 zo dňa 14.05.2019 na č. l. 85 - 86, Usmernením Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 149/1999-730 zo dňa 29.07.1999 na č. l. 105 - 109, Cenníkom sortimentov surového dreva Lesy SR š. p., odštepny závod Levice platný od 01.01.2016 na č. l. 156 - 158. Odpis uvedených listinných dokladov bol stranám doručený v priebehu konania, pričom listiny neboli protistranou spochybnené, preto v zmysle § 204 CSP súd listiny nečítal.

19. Na základe vykonaných dôkazov súd vo veci zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemku parcely registra EKN, parc. č. XXXX/X o výmere 34 337 m² (3 ha 4337 m²), druh pozemku: orná pôda o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 v pomere k celej

nehnutelnosti, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností Okresným úradom Veľký Krtíš, katastrálny odbor na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec Q. X., okres V. A.. Vlastníctvo žalobcu je v katastri nehnuteľností evidované Okresným úradom Veľký Krtíš, katastrálny odbor na LV č. XXXX pod B.. Žalobca predmetnú parcelu nadobudol do vlastníctva na základe výsledkov obnoveného dedičského konania, ktoré sa viedlo v dedičskej veci po neb. poručiťelke F. G., Z.. XX.XX.XXXX, I.. XX.XX.XXXX. Okresný súd Veľký Krtíš uznesením č. k. 4D/111/2017-31 zo dňa 27.06.2017, právoplatným dňa 27.06.2017 konajúc prostredníctvom poverenej notárky JUDr. Alžbety Kondríkovej schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva. Na podklade dedičskej dohody predmetnú parcelu získal žalobca (vnuk poručiťelky) v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu (1/4 v pomere k celej nehnuteľnosti) a T. F., Z.. XX.XX.XXXX o veľkosti jej spoluvlastníckeho podielu (1/4 v pomere k celej nehnuteľnosti). Pôvodné dedičské konanie neb. poručiťelke F. G., Z.. XX.XX.XXXX, I.. XX.XX.XXXX bolo vedené bývalým Štátnym notárstvom vo Veľkom Krtíši pod sp. zn. D 83/84 a bolo právoplatne skončené dňa 11.06.1984.

20. Podľa výpisu Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica žalovaný - Lesy SR, š. p. je štátny podnik. Predmetom činnosti žalovaného je tiež správa lesného a iného majetku vlastníctve Slovenskej republiky. Zároveň predmetom činnosti žalovaného je výkon ťažby dreva a lesných porastov v súlade s platnou legislatívou a opatreniami LH, rovnako tiež približovanie, manipulácia a doprava dreva.

21. Žalovaný v mesiaci máj 2016 na predmetnej parcele uskutočnil ťažbu dreva použitím lanovkovej metódy vzhľadom na sklon terénu 50 %, povahu terénu so stržami a vystupujúcou materskou horninou a z dôvodu bezpečnosti práce. Uvedenou formou bolo celkom vyťažených 127 m³ dreva (dub 96 m³, agát 16 m³, cer 10 m³, čerešňa 4 m³, hrab 1 m³). Ťažba bola uskutočnená v dielci č. 205a0 porastovej mapy na lesných pozemkoch, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Stredné Plachtince, EKN parcele parc. č. XXXX/X, druh pozemku: orná pôda, výmera 34337 m² evidované na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec O. X.. Všeobecná hodnota vyťažených lesných porastov na predmetnej parcele bola vyčíslená v znaleckom posudku č. 36/2021 súdnym znalcom Ing. Ivanom Barbierikom vo výške 3.031,27 EUR. Približovacia vzdialenosť dreva predstavovala 400 m a odvozná vzdialenosť 25 km.

22. V čase ťažby predmetná parcela bola evidovaná v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov T. É. o veľkosti podielu 1 v pomere k celku, F.J. G. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 v pomere k celku, I. F. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/8 v pomere k celku a P. A. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/8 v pomere k celku.

23. Dňa 19.09.2016 sa žalobca obrátil na žalovaného - Lesy SR, š. p., OZ Levice so Žiadosťou o vydanie majetku. Žalovaného požiadal o vydanie majetku súvisiaceho s predmetom obnoveného dedičského konania a s poukazom na svoj spoluvlastnícky podiel k predmetnému pozemku. Zároveň tiež ostatní podieloví spoluvlastníci (P. A. a I. F.Á.) so žalobcom požiadali o vydanie uvedeného majetku do svojho užívania a označili parcelu registra EKN, parc. č. XXXX/X vedenú na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec Q. X..

24. Po právoplatnom skončení obnoveného dedičského konania sa žalobca aj ostatní podieloví spoluvlastníci dňa 27.04.20218 obrátili na žalovaného so Žiadosťou o prinavrátenie ušlého zisku a požiadali žalovaného o vykonanie odpočtu vyťaženej drevnej hmoty v roku 2016 s tým, že ťažba bola uskutočnená bez platnej nájomnej zmluvy a bez oboznámenia vlastníkov dotknutej parcely.

25. Dňa 14.05.2018 bola medzi žalobcom ako podielovým spoluvlastníkom predmetnej parcely a ďalšími podielovými spoluvlastníkmi a povinnou osobou - Lesy Slovenskej republiky, š. p., Odštepny závod Levice v zastúpení riaditeľom Ing. Vlastimil Uhlík uzavretá písomná Dohoda o odovzdaní nehnuteľností a ukončení nájomného vzťahu zo zákona v zmysle § 22 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Dohoda“). Podľa článku I. dohody vyplýva, že žalobcovi a ostatným podielovým spoluvlastníkom označeným v dohode boli žalovaným vydané lesné porasty v H. V. A., kat. územie Q. X. v celkovej výmere 3 ha 4337 m², podrobne označené v prílohe č. 1 predmetnej dohody. V článku III. dohody strany deklarovali, že ku dňu jej účinnosti ako podieloví spoluvlastníci preberajú všetky užívacie práva k predmetným nehnuteľnostiam označeným v článku I. dohody. Podpísaní spoluvlastníci sa zaviazali vykonávať všetky hospodárske opatrenia a činnosti spojené s hospodárením v lese podľa platného PSoL a v súlade so všeobecne záväznými predpismi. Účinky dohody nastali ku dňu jej

podpísania stranami, t. j. od 14.05.2018. Zmluvné strany v článku V. dohody deklarovali, že uvedenú dohodu uzatvorili dobrovoľne, bez nátlaku, nie v tiesni a za nevýhodných podmienok, ktoré by boli v rozpore s dobrými mravmi a nebola obmedzená ich zmluvná voľnosť.

26. Podľa písomného vyjadrenia zo dňa 26.10.2018 žalovaný oznámil žalobcovi z dôvodu žiadosti žalobcu o prinavrátenie ušlého zisku, vypočítanú výšku depozitu za vyťažené drevo v objeme 127 m³ v sume 512 EUR. Zároveň požiadal žalobcu o odsúhlasenie postupu vrátane oznámenia čísla účtu.

27. Z kalkulácie depozitu žalobcu za rok 2016 vyhotovenej Lesy SR, š. p., Odštepny závod Levice Ing. Hocheľom vyplýva, že žalovaným boli kalkulované náklady na mernú jednotku vyťaženého dreva (m³) vo výške 28,76 EUR pri celkovom množstve vyťaženého dreva 127 m³. Za komplexnú výrobu sortimentov na odvozovom mieste (riadok č. 18, č. výkonu: 123) vyplynuli celkové náklady vo výške 3.652,52 EUR za ťažbovú činnosť. Ďalšie nákladové položky tvorí výrobná réžia vo výške 41,03 %, ktorá je zodpovedajúca sume 1.498,63 EUR, správna réžia vo výške 3,55 %, ktorá predstavuje sumu 129,66 EUR a miera zisku, ktorý bola stanovený vo výške 10 % a predstavuje sumu 528,08 EUR. Uvedené nákladové položky mal súd preukázané tiež z obsahu dokumentu Výrobná a správna réžia ku dňu 28.02.2017 a na základe interných usmernení vedenia žalovaného na základe výpovede svedka P. X. na pojednávaní dňa 12.06.2020 (č. I. 154). Úplné vlastné náklady, ktoré vznikli z dôvodu vykonanej ťažby dreva v objeme 127 m³ potom súhrnne predstavujú čiastku 5.809,89 EUR. Vyťažená drevná hmota v celkovom objeme 127 m³ bola sortimentovaná v III. a V. akostnej triede a vypočítaný výnos z jej predaja žalovaným bol vyčíslený v sume 6.125,30 EUR (50 m³ dreva v akostnej triede III.ak,db,js,jv v jednotkovej cene 57,28 EUR, t. j. 2.864 EUR, 47 m³ dreva v akostnej triede III.ak.list.mäkké v jednotkovej cene 50,20 EUR, t. j. čiastka 2.359,40 EUR, 30 m³ dreva akostnej triede V. vláknina listnatá v jednotkovej cene 36,73 EUR, t. j. čiastka 1.111,90 EUR), čím pre žalobcu s poukazom na veľkosť jeho spoluvlastníckeho podielu bola vykalkulovaná suma 128,85 EUR.

28. Podľa Cenníka sortimentov surového dreva - Lesy SR, š. p., OZ Levice platného od 01.01.2016 do odvolania vyplývajú cenové relácie pre výrezy listnatých sortimentov surového dreva hrúbkového stupňa pre III.C akosti pri drevine dub, brešťa od 103,20 EUR do 120 EUR (s DPH), pri drevine agát od 74,40 EUR do 86,40 EUR (s DPH), pri drevine čerešňa, orech od 60 EUR do 78 EUR (s DPH), pri drevine hrab od 58,80 EUR (s DPH). Škála cenníkovej ceny závisí od hlukového stupňa vyťažených drevín, ktorý cenník diferencuje od 20 cm do 60 + cm. Pre III. D triedu akosti (najnižšia akosť) pri drevine - dub boli ceny od 72 EUR do 85,2 EUR/m³, pri drevine agát 66 EUR/m³, pri drevine cer 58,8 EUR/m³, pri drevine čerešňa 55,2 EUR/m³, pri drevine hrab 58,8 EUR/m³. Cenníková cena listnatej vlákny pri spomenutých drevinách, vrátane mäkkých drevín sa pohybovala od 37,2 EUR do 51 EUR/m³. Pri vyšších stupňoch akosti cenníkové ceny sú radovo vyššie v desiatkach EUR.

29. Žalobca s výškou depozitu za vyťažené drevo nesúhlasil a uvedenú skutočnosť oznámil žalovanému v písomnom podaní (odvolanie). Žalovaného požiadal o vyplatenie skutočnej náhrady za spôsobenú škodu z dôvodu nelegálnej ťažby dreva vzhľadom na predpokladanú výšku škody 12.000 EUR. Zároveň požiadal o prešetrenie namietaných skutočností Generálne riaditeľstvo Lesy SR, š. p..

30. Žalovaný prešetril obsah sťažnosti a námietky žalobcu, pričom nezistil nesprávnosť cenovej kalkulácie, výsledok prešetrenia oznámilo žalobcovi. Uviedol, že ťažba prebehla na základe nájmu zo zákona v zmysle zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku a zákonnú povinnosť vyplývajúcu z platného predpisu Programu starostlivosti o les. Podľa žalovaného cenová kalkulácia primerane odzrkadľuje náročnosť použitej ťažbovej technológie (lanoková metóda), terénne podmienky aj formu hospodárskeho lesa, pričom vo výpočte nezistil žiadne nezrovnalosti, čo vyplýva aj zo zápisnice o prešetrení sťažnosti žalobcu č. 13-st/2019-10 zo dňa 14.05.2019.

31. Podľa § 106 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. - Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“); právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

32. Podľa § 415 OZ; každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

33. Podľa § 420 ods. 1 OZ; každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

34. Podľa § 1 ods. 1 písm. a) zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o úprave vlastníckych vzťahov k pôde“); zákon sa vzťahuje na pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí,¹⁾ a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond.

35. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o úprave vlastníckych vzťahov k pôde“); vlastník pozemkov je vlastníkom porastov, ktoré na ňom vzišli; tým nie je dotknuté vlastnícke právo poľnohospodárskych družstiev k porastom na pozemkoch ich členov podľa predpisov o poľnohospodárskom družstevníctve. Pri pozemkoch daných zmluvne do užívania je vlastníkom porastov užívateľ, pokiaľ sa s vlastníkom nedohodne inak.

36. Podľa § 22 ods. 1 písm. b), c) zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; dňom účinnosti tohto zákona zanikajú tieto práva k majetku uvedenému v § 1 ods. 1:

- b) právo užívania pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby,
- c) právo užívania na zabezpečenie lesnej výroby a ostatných funkcií lesa.

37. Podľa § 22 ods. 2 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; ak medzi doterajším užívateľom a vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného pozemku nedošlo k inej dohode, vznikne dňom účinnosti tohto zákona alebo dňom, keď bol pozemok podľa druhej časti tohto zákona vydaný, medzi nimi nájomný vzťah, ktorý možno vypovedať k 1. októbru bežného roka; to neplatí, ak ide o lesné pozemky, na ktoré sa vzťahujú odseky 3 a 4. V roku 1991 a 1992 môžu vlastníci na vykonávanie poľnohospodárskej výroby vypovedať nájomný vzťah k 1. októbru 1991 alebo k 1. októbru 1992 výpoveďou doručenou najneskôr do jedného mesiaca pred týmto dňom.

38. Podľa § 22 ods. 3 písm. c) zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; nájomný vzťah k lesnému pozemku, ktorý vznikol podľa odseku 2, zaniká dohodou.

39. Podľa § 24 ods. 1 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; v prípade, že trvalé porasty vzišli na pozemkoch v čase ich užívania poľnohospodárskymi alebo lesnými organizáciami podľa osobitných predpisov, stávajú sa vlastníctvom vlastníka pozemku dňom skončenia práva užívania; užívateľovi pozemku však patria úžitky z nich po dobu užívania.

40. Podľa § 24 ods. 4 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; ak na pozemku nie sú ku dňu skončenia práva užívania porovnateľné trvalé porasty, ktoré na ňom boli ku dňu vzniku práva užívania, vlastníkovi patrí náhrada za trvalý porast podľa § 15 ods. 1 až 3.

41. Podľa § 15 ods. 1 zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde; oprávnenej osobe prislúcha právo na náhradu za trvalý porast, ktorý na pozemku bol v čase jeho prevzatia štátom alebo inou právnickou osobou, ak v čase vydania pozemku na ňom nie je iný porovnateľný trvalý porast tej istej kultúry.

42. Súd citované ustanovenia Občianskeho zákonníka a osobitného zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde aplikoval na zistený skutkový stav, pričom dospel k záveru, že žaloba bola čiastočne dôvodná, v ktorom rozsahu súd žalobe vyhovel vo výške ako bolo uvedené vo výroku tohto rozsudku. V zostávajúcej časti potom súd žalobu zamietol.

43. Žalobca na pojednávaní dňa 21.12.2021 zbral späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 829,05 EUR, v ktorom rozsahu súd predmetné konanie zastavil podľa § 145 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V zvyšnej časti žalobca zotrval na žalobe, pričom predmetom konania zostal žalobný nárok o zaplatenie istiny vo výške 2.174,91 EUR, ktorý žalobca uplatňoval titulom náhrady škody.

44. Podľa odôvodnenia žaloby vyplýva, že žalobca v spore sa domáhal zaplatenia sumy 3.000 EUR právnym titulom náhrady škody z dôvodu vykonania nezákonnej ťažby na pozemku v jeho podielovom spoluvlastníctve. Predmet konania je zachovaný vtedy, ak zhodný nárok alebo stav, ktorý bol definovaný žalobným návrhom (petitom) vyplýva tiež zo žalobcom predložených podstatných skutkových tvrdení, t. j. z rovnakého skutkového deja. Uvedenú podmienku mal súd za preukázanú obsahom žaloby a tiež podľa písomných podaní žalobcu zo 16.07.2019 (replika). Rovnako na základe skutkových tvrdení,

ktoré žalobca predniesol na pojednávaní dňa 05.11.2019 a dňa 21.01.2020. Na základe týchto prejavov žalobcu nemožno dospieť k záveru, že žalobca uplatnil dva odlišné alebo protichodné právne nároky, ktoré by vyžadovali odlišný rozsah dokazovania. Naopak od začiatku konania žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplata peňažného plnenia vo výške 3.000 EUR titulom náhrady škody. K uvedenému nároku predložil komplexné skutkové tvrdenia v tom zmysle, že ťažba dreva, ktorá bola vykonaná žalovaným v septembri 2016 nemala zákonný základ, pretože neexistoval nájomný vzťah medzi žalobcom žalovaným. Súčasne od začiatku konania tvrdil, že žalovaný odpredal drevo za neprimerane nízku cenu (v rozpore s platným cenníkom), čím nedodržiadal požiadavky odbornej starostlivosti a žalobcovi spôsobil škodu. Vzhľadom na uvedené tvrdenia súd nepovažoval za dôvodné námietky žalovaného, ktoré vzniesol voči totožnosti predmetu konania.

45. Ďalej žalovaný vzniesol námietku premlčania žalobného nároku, ktorú súd vyhodnotil ako neopodstatnenú. V tejto súvislosti poukazuje, že právo na náhradu škody sa premlčí podľa § 106 ods. 1, 2 OZ za dva roky odo dňa, keď sa poškodený o škodu dozvedel a tiež kto za škodu zodpovedá (subjektívna lehota). Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky od dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla (objektívna lehota). Objektívna premlčacia lehota v danej veci plynula od škodovej udalosti, ktorá sa spája s realizáciou ťažby v mesiaci september 2016. Vlastnícke právo žalobcu k predmetnému lesnému pozemku bolo deklarované na základe výsledku dedičského konania, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 27.06.2017. Od tohto momentu sa odvíjalo plynutie subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva žalobcu na náhradu škody. Skôr žalobca nemal postavenie poškodeného a nemohol ani nadobudnúť vedomosť o vzniku škody, a kto za škodu zodpovedá. K odlišnému záveru nemožno dospieť ani podľa písomnej žiadosti žalobcu zo dňa 19.09.2016, ktorá nepreukazuje vedomosť žalobcu o tom, že mu škoda na majetku vznikla.

46. Ďalej sa súd zaoberal vecnou stránkou žaloby v zmysle, či boli naplnené zákonné podmienky všeobecnej zodpovednosti za škodu. Právna teória a prax pri určovaní povinnosti nahradiť škodu v ust. § 420 OZ predpokladá naplnenie zákonných podmienok, ktorými sú existencia protiprávneho úkonu (právny delikt), vznik škody, príčinná súvislosť medzi právnym deliktom a škodou a zavinenie, ktoré sa u konajúcej osoby predpokladá.

47. Podmienkou úspešnosti predmetnej žaloby bolo, aby žalobca v prvom rade preukázal protiprávnosť, t. j. faktické správanie (konanie alebo opomenutie) škodcu, ktoré porušuje konkrétnu právnu povinnosť (zákonnú alebo zmluvnú), resp. sa týka nezachovania určitého všeobecného štandardu správania (porušenie generálnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ).

48. K podmienke protiprávnosti súd konštatuje, že od roku 1958 všetky lesné pozemky prešli zo súkromného vlastníctva do užívania a hospodárenia v prospech štátu. Zákonom č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva bola uzákonená povinnosť štátu plánovite obhospodarovať všetky lesy ako lesný fond bez ohľadu na jeho veľkosť a správu (vlastníctvo, užívanie), aby sa zabezpečovali a zlepšovali funkciu lesov a vytvárali predpoklady na racionalizáciu lesného hospodárstva. Podľa spomenutej koncepcie zák. č. 61/1977 Zb. o lesoch bolo konštituované užívacie právo štátnych organizácií, ktoré užívali lesné pozemky vo vlastníctve občanov na zabezpečenie lesnej výroby a ostatných funkcií lesa. Uvedený právny stav trval až do účinnosti prijatého zák. č. 229/1991 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ktorým bolo zrušené spomenuté užívacie právo štátnych organizácii na zabezpečenie lesnej výroby a ostatných funkcií lesa ku dňu 21.05.1991. Užívacie právo štátu po účinnosti zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde bolo nahradené inštitútom nájmu zo zákona, čím medzi doterajším užívateľom a vlastníkom lesného pozemku (ak medzi nimi nedošlo k dohode) vznikol nájomný vzťah so zákona ku dňu účinnosti uvedeného zákona. Zákonná úprava súčasne predpokladala dôvod zániku nájmu na základe dohody medzi doterajším užívateľom lesného pozemku a vlastníkom.

49. Z vyššie opísaného právneho rámca súd vychádzal tiež v predmetnej veci. Na základe nespornej skutočnosti zistených v konaní bolo možné konštatovať, že subjektívne vlastnícke právo neb. poručiťky F. G. k predmetnému pozemku zaniklo jej smrťou ku dňu 09.02.1984 (pred účinnosťou zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde). V rovnakom momente však nastúpilo vlastnícke právo oprávnených dedičov, na ktorých prešiel predmet vlastníctva v totožnom stave, v akom ku dňu smrti poručiťky bol zistený podľa výsledkov obnoveného dedičského konania. Vlastnícke právo žalobcu k predmetnému pozemku do právoplatného skončenia dedičského konania nebolo zistené a nebolo ani evidované.

Deklarované bolo následne v obnovenom dedičskom konaní na podklade právoplatného uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 4D/114/2017-30 zo dňa 27.06.2017, ktorým bola schválená dedičská dohoda s účinkami nadobudnutia dedičstva ku dňu smrti poručiťky. Podľa ust. § 22 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku vyplýva, že „... medzi doterajším užívateľom a vlastníkom ... lesného pozemku ..., vznikne dňom účinnosti zákona..., ...nájomný vzťah ...“. Pojem „vlastník“ použitý v citovanom ustanovení subsumuje podľa súdu zároveň vlastníkov neznámych, ktorých vlastníctvo ku dňu účinnosti zákona nebolo zistené a ku ktorému neuplatnili svoje práva. Pre daný výklad svedčí taktiež právna úprava zák. č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ktorá ustanovuje, že štátna organizácia (žalovaný), ktorá je v postavení správcu nakladá s lesnými pozemkami, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak. Totožné postavenie žalovaného ako v prípade zákonného zastúpenia podľa § 16 ods. 1 písm. b), c) zák. č. 180/1995 Z. z. vyplýva pre prípad nájomného vzťahu zo zákona podľa ust. § 22 ods. 2 zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde. Obdobne tomu názoru zodpovedá obsah usmernenia Ministerstva pôdohospodárstva SR na disponovanie s lesným majetkom štátu, lesným pôdnym fondom s nezisteným vlastníctvom, ktorého vlastníctvo nie je evidované a ku ktorému vlastníci svoje práva neuplatnili a na vydávanie majetku v ucelených lesných častiach č. 149/1999-730, ktoré bolo vydané dňa 29.07.1999 (na č. l. 105 - 109). Podľa spomenutého predpisu Ministerstva pôdohospodárstva SR bolo špecifikované podrobné usmernenie ústredného orgánu štátu k používaniu a výkladu § 22 ods. 2 zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde v tom zmysle, že lesný fond s nezisteným vlastníctvom, ktorého vlastníctvo nie je evidované, ku ktorému vlastníci svoje správanie neuplatnili majú štátne organizácie lesného hospodárstva v nájomnom vzťahu, ktorí pôdu užívajú v súlade s § 8 zák. č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov.

50. Nedáva žiadny zmysel, aby zákonodarca okruh regulácie právnych vzťahov vlastníctva k pôde ku dňu účinnosti zákona zúžil výlučne na vzťahy nájmu, ktoré vznikli medzi dovtedajším užívateľom a známym vlastníkom lesného pozemku, resp. vlastníkom ktorého vlastníctvo bolo iba formálne evidované hoci nešlo o skutočného vlastníka (napr. z dôvodu smrti). Zároveň prípady, v ktorých nastal zánik užívacieho práva štátu k lesným pozemkom by zákonodarca ponechal bez akejkoľvek regulácie. Žalobcom uvedená interpretácia ust. § 22 ods. 2 zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde podľa súdu popiera zmysel takejto právnej úpravy. Podstatou zákona bolo, aby v prípadoch kedy medzi dovtedajším užívateľom a vlastníkom lesného pozemku nevznikla dohoda o odovzdaní nehnuteľnosti a zániku zákonného nájmu, naďalej zostalo optimálne zabezpečené využívanie produkčného potenciálu lesa a plnenie funkcií lesa, ktoré predstavujú súčasť realizácie programu starostlivosti o les v tom, aby nájomca (žalovaný) mohol prípadne usmerniť úpravu lesnej ťažby (§ 39 ods. 11 zák. č. 326/2005 Z. z. o lesoch). Preto do času ukončenia zákonného nájmu a podpísania (účinnosti) Dohody o odovzdaní nehnuteľnosti (od 21.05.1991 do 14.05.2018) žalovaný hospodáril na predmetnom pozemku v zmysle platného Programu starostlivosti o les (ďalej len „PSL“), ktorý bol vypracovaný pre lesný hospodársky celok Č. B. pre rok platnosti 2012 - 2021 v súlade so zákonom, čím uskutočňoval práva povinnosti vyplývajúce zo zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde. Žalobca podpísaním Dohody o odovzdaní nehnuteľnosti a ukončení nájomného vzťahu zo zákona č.: DF 04-1/2018/725 zo dňa 14.05.2018 deklaroval slobodnú vôľu (čl. V Dohody), ktorá smerovala k tomu, aby prevzal všetky užívacie práva k nehnuteľnostiam označeným v dohode vrátane predmetného pozemku. Uvedeným aktom súčasne uznal existenciu predchádzajúceho právneho vzťahu nájmu zo zákona medzi ním a žalovaným, pričom zmluvné strany obsahom dohody deklarovali zánik nájomného vzťahu zo zákona ku dňu účinnosti dohody, t.j. ku dňu 14.05.2018. Na základe uvedeného súd uzatvára, že postup žalovaného v súvislosti s ťažbou dreva, ktorú uskutočnil v septembri 2016 na predmetnom pozemku vo vlastníctve žalovaného bol zákonný. Žalovaný nekonal protiprávne, ale svojím postupom naplňal zákonom dané práva a povinnosti.

51. Zároveň žalobca tvrdil protiprávnosť konania žalovaného z dôvodu porušenia prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ, pretože nepostupoval pri predaji dreva s náležitou opatrnosťou, pretože nevyňaložil dostatočnú odbornú starostlivosť a vyťažené drevo odpredal za neprimerane nízku cenu v rozpore s cenníkom Lesy SR, š. p., OZ Levice platný od 01.01.2016 do odvolania. Žalovaný vykalkuloval nízku náhradu za vyrúbané drevo v porovnaní s tým, aká žalobcovi v skutočnosti prináležala pri dodržaní starostlivého prístupu, čím mu spôsobil škodu vo forme ušlého zisku.

52. V tejto súvislosti súd uvádza, že žalovaný v zmysle zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“) je štátny podnik, ktorý sa zapisuje do Obchodného registra. Rozhodujúcou náplňou činnosti žalovaného je spravovanie lesného a iného majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky. Žalovaný zo zákona zodpovedal za hospodárenie na predmetnom lesnom pozemku, na ktorom uskutočnil ťažobnú činnosť počas trvania nájomného vzťahu zo zákona od 21.05.1991 do 14.05.2018. Bolo povinnosťou žalovaného postupovať pri výkone ťažobnej činnosti takým spôsobom, aby žalobcovi (vlastníkovi) nespôsobil škodu a vzhľadom na konkrétne podmienky dodržal stupeň primeranej odbornej starostlivosti tak, aby bol spôsobilý zabrániť vzniku hroziacich škôd. Uvedené pravidlo generálnej prevencie sa vzťahovalo nielen na ťažobnú činnosť ale tiež súvisiacu činnosť, najmä aby vyťažené drevo žalovaný odpredal za primeranú náhradu, ktorá zodpovedala trhovým cenám a aby postupoval ako dobrý hospodár podľa platného cenníka Lesy SR, š. p., OZ Levice, od 01.01.2016. Pre posúdenie, či žalovaný pri odpredaji dreva postupoval v súlade s uvedenou prevenčnou povinnosťou bolo relevantné overenie cenovej kalkulácie náhrady (depozitu) za vyťaženie drevnej hmoty v roku 2016 na pozemku žalovaného. Z cenovej kalkulácie pre depozit za rok 2016 (č. l. 58) súd mal preukázať, že na strane žalovaného vznikli priame náklady ťažby za komplexnú výrobu sortimentov na odvoznom mieste vo výške 3.652,52 EUR. Uvedené vzhľadom na objem vyťaženej drevnej hmoty v rozsahu 127 m³ predstavuje náklad na jednu mernú jednotku (m³) vo výške 28,76 EUR/m³, ktorá čiastka bola primeraná a ekonomicky opodstatnená. Uvedené je zrejme tiež vzhľadom na závery znaleckého dokazovania uvedené v posudku znalca č. 36/2021 (str. 8). Povinnosťou žalovaného bolo, aby pri predaji dreva, čo najviac znižoval vlastné náklady ťažby, ktorú podmienku dodržal, pretože kalkulovaná suma nákladov za mernú jednotku (m³) bola nižšia oproti výpočtom znalca a odzrkadľuje výsledok verejnej súťaže. V časti nákladovej položky žalobca namietal voči vykázanému zisku z dôvodu jeho neprimeranosti v rozsahu 10 % v sume 528 EUR. Súd mal preukázať postup žalovaného v súlade s internými predpismi. Svedok P. X. potvrdil, že uplatňovaná miera zisku žalovaným bola pri nájomných vzťahoch vždy od 5 % do 20 %. Pri kalkulácii depozitu žalobca vykazoval zisk vo výške 10 %, čo vyplývalo z interných predpisov žalovaného. Žalobca k uvedenému tvrdeniu neprodukoval ďalšie tvrdenia o podstatných okolnostiach, čím tvrdenia žalovaného účinne nepoprel, preto nepreukázal neopatrný postup žalovaného pri vyčíslení miery zisku vo výške 528,08 EUR

53. Nadväzne k vyčíslením výnosom podľa cenovej kalkulácie nárok 2016 súd konštatuje, že vyťažená drevná hmotnosť bola zaradená do troch sortimentov a to III.ak,db,jv,js o objeme 50 m³ pri jednotkovej cene 57,28 m³, III.ak list. tvrdé o objeme 47 m³ pri jednotkovej cene 50,20 EUR a V. vlákna listnatá o objeme 30 m³ pri jednotkovej cene 36,73 EUR. Kalkulovaná suma celkových výnosov predstavuje čiastku 6.325,30 EUR. Porovnaním jednotkových cien použitých žalovaným s jednotkovými cenami podľa platného cenníka Lesy SR, š. p., OZ Levice od 01.01.2016 súd mal preukázať, že cenníkové ceny pre III. triedu dreva už v najnižšej akosti sú vyššie ako bola cena, za ktorú v skutočnosti žalovaný drevo odpredal a následne vykalkuloval výšku žalobcovi ponúknutého depozitu. Nemožno súčasne prehliadnuť, že pri ďalších vyšších triedach kvality dreva boli jednotkové ceny listnatého dreva rádovo vyššie v desiatkach EUR. Žalovaný dosiahol nízke výnosy za vyťažené drevo a kalkulácia depozitu nezodpovedá platnému cenníku. Uvedené dosvedčuje aj výsledok znaleckého dokazovania, ktorým bol ustálený primeraný ťažbový výnos drevín v sume 8.699,62 EUR (bez DPH). Na základe preukázaných skutočností súd konštatuje, že žalovaný porušil svoju prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ. Počas doby trvania právneho vzťahu nájmu zo zákona (od 21.05.1991 do 14.05.2018) nekonal s primeranou opatrnosťou, pretože efektívne nenakladal s majetkom žalobcu. Predaj vyťaženej drevnej hmoty uskutočnil za nízkej ceny v rozpore s platným cenníkom Postupoval bez dostatočnej odbornej starostlivosti a zodpovedá za protiprávny stav, ktorý týmto nastolil.

54. Ďalej súd k predpokladom všeobecnej zodpovednosti za škodu konštatuje, že podľa § 15 ods. 1 zákona o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k pôde vlastníčkovi pozemku patrí náhrada za trvalý porast, ktorý sa nachádzal na pozemku v čase prevzatia lesného pozemku štátom alebo právnickou osobou. Ku dňu 14.05.2018 na predmetnom pozemku sa nenachádzal porovnateľný trvalý porast rovnakej kultúry. Žalobcovi tým prináležala náhrada za vyťažený drevený porast. Bolo preukázané, že na predmetnom pozemku bolo vyťažených celkom 127 m³ dreva. Súd pri výpočte náhrady vyšiel z kalkulácie nákladov na ťažbu činnosť vo výške 28,76 EUR na mernú jednotku (m³), čím vyplýva celkový náklad ťažby vo výške 3.652,52 EUR. Znalec Ing. Barbierik v posudku č. 36/2021 kalkuloval sumu nákladov na jednu mernú jednotku (35 EUR/m³). Súd však prihliadol, že nižšia cena odzrkadľuje výsledky verejnej súťaže, ktoré žalovanému umožnili zabezpečiť ťažbu za nižšie náklady. Považoval preto za opodstatnené vychádzať zo sumy 28,86 EUR/m³. Ostatné nákladové položky (výrobná réžia

- 1.408,63 EUR, správna réžia - 129,66 EUR, miera zisku - 628,08 EUR, daň z nehnuteľnosti-1 EUR) súd považoval za ekonomicky opodstatnené a na strane žalovaného vznikli oprávnené celkové náklady ťažby v sume 5.809,89 EUR. Znaleckým dokazovaním bol určený primeraný výnos ťažby vo výške 8.699,62 EUR. Žalobcovi vzniklo právo na náhradu za vyťažený drevný porast vo výške 2.889,73 EUR, ktorá zodpovedá rozdielu výnosovej a nákladovej položky. Na spoluvlastnícky podiel žalobcu o veľkosti 1 prislúchala náhrada v sume 722,43 EUR, ktorá žalobcovi nebola žalovaným doposiaľ uhradená. Keďže žalovaný žalobcovi nevyplatil náhradu (depozit) za vyťažené drevo a výšku depozitu vykalkuloval nesprávne, nakoľko drevo odpredal za neprimerane nízke ceny spôsobil v majetkovej sfére žalobcu ujmu. Žalobca ako podielový spoluvlastník oprávnené mohol očakávať, že nastane prírastok jeho majetku z dôvodu vykonanej ťažby, za ktorú mu patrila primeraná náhrada vo výške 722,43 EUR. K rozšíreniu majetku žalobcu nedošlo, čím žalobcovi patrí nárok na náhradu škody, ktorá kompenzuje jeho majetkovú stratu vo výške 722,43 EUR.

55. Zákonnou podmienkou vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu bolo preukázanie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a porušením prevenčnej povinnosti. Podľa vykonaného dokazovania nevyplýva iná príčina kauzálneho vzťahu (okrem neprimeraného postupu žalovaného) medzi majetkovou ujmu žalobcu z dôvodu ušlého zisku a postupom žalovaného pri predaji dreva z dôvodu vykonanej ťažby.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové a právne závery, pretože boli preukázané všetky zákonné predpoklady všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ dospel súd k záveru, že nárok žalobcu bol opodstatnený vo výške 722,43 EUR. V uvedenom rozsahu súd žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť nahradit' škodu žalobcovi v lehote určenej vo výroku tohto rozsudku.

57. V zostávajúcej časti žaloba nebola dôvodná. Predmetom konania po čiastočnom späťvzatí žaloby v rozsahu 825,09 EUR zostal žalobný nárok vo výške 2.174,90 EUR. Keďže nebol preukázaný nezákonný postup žalovaného pri realizácii ťažby v rozpore so zákonom, žalobe nebolo možné v tejto časti vyhovieť. Náhrada škody v požadovanej výške žalobcom nezodpovedala skutočnosti a neodzrkadľuje skutočnú škodu. Žalobca nezobral do úvahy reálne náklady ťažby, ktoré by na vyťaženie dreva tiež musel vynaložiť. Suma 2.174,90 EUR deklaruje výlučne očakávané výnosy žalobcu bez zohľadnenia nákladov ťažby, čím tiež žalobe v uvedenom rozsahu nemohlo byť vyhovené, preto súd žalobu zamietol.

58. V priebehu konania uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 11C/22/2019-241 zo dňa 03.02.2021 bol ustanovený súdny znalec Ing. Ivan Barbierik, ktorému súd priznal znalečné na základe uznesenia, č. k. 11C/22/2019-291 zo dňa 12.10.2021 vo výške 738,32 EUR, pričom z uvedenej čiastky bola znalcovi vyplatená položka vo výške 400 EUR zo sumy preddavku zloženého žalobcom. Zostávajúca čiastka znalečného vo výške 338,32 EUR znalcovi nebola vyplatená, pretože v súdnom konaní nebola krytá preddavkom. Z tohto dôvodu súd uznesením zo dňa 12.10.2021 deklaroval, že o zostávajúcej časti znalečného bude rozhodnuté v rámci rozhodovania o náhrade trov konania podľa pomeru úspechu sporových strán. Vzhľadom na pomerný úspech žalobcu v predmetnom spore súd v rozsudku rozhodol, že ustanovený znalec Ing. Ivan Barbierik má nárok na znalečné voči žalobcovi v rozsahu 76 % a voči žalovanému v rozsahu 24 %, pričom o povinnosti vyplatit' znalcovi uvedené znalečné rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

59. Súd o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP podľa zásady procesného úspechu. V rozsahu, v ktorom konanie o žalobe bolo čiastočne zastavené súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal zo zásady zavinenia (§ 256 ods. 1 CSP). Žalobca zaviniť zastavenie konania v časti o zapltenie 825,09 EUR, pretože v uvedenom rozsahu zobral žalobu späť v zmysle § 145 ods. 2 CSP, čím zaviniť zastavenie konania v tomto rozsahu. Následne po čiastočnom zastavení zostal predmetom konania žalobný nárok 2.174,90 EUR, ktorému súd vyhovel čiastočne v rozsahu 722,43 EUR a žalovanému uložil povinnosť uvedenú čiastku zaplatit' žalobcovi. Na základe uvedeného potom možno konštatovať, že v predmetnom spore predstavuje procesný úspech žalobcu 24 % a žalovaný bol procesne úspešný v rozsahu 76 %. Žalovanému po odpočítaní miery jeho neúspechu vznikol nárok na náhradu trov v rozsahu 52 % (76 % - 24 % = 52 %). S poukazom na uvedené súd žalobcovi uložil povinnosť nahradit' žalovanému trovy konania v rozsahu priliehajúcom jeho čistého procesného úspechu, t. j. v rozsahu 52 % v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku. Odvolanie sa podáva na Okresný súd vo Veľkom Krtíši písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Banskej Bystrici. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).